

Beleidsplan 2003 – 2006

Onderdeel van

DEFINITIEVE VERSIE, JULI 2004

Inhoud

VOORWOORD	3	2.1 RECREATIEVE ZONERING	9	3.8 MARITIEM PLATFORM MONNICKENDAM	14
HISTORIE VAN HEMMELAND	3	2.2 ONTWIKKELINGSVISIE	9	3.9 POSITIE IN DE REGIO	14
AANLEIDING BELEIDS- EN BEDRIJFSPLAN	4	2.3 BEHEER	10	4 ORGANISATIE	15
MISSIE	5	2.3.1 <i>Gebouwen en voorzieningen</i>	10	4.1 INLEIDING	15
1 HEMMELAND OP HOOFDLIJNEN	6	2.3.2 <i>Natuur en landschap</i>	10	4.2 ORGANISATIESTRUCTUUR	15
1.1 ALGEMEEN	6	2.3.3 <i>Waterhuishouding en waterkwaliteit</i>	11	4.3 PERSONEELSBELEID	15
1.2 DOELSTELLINGEN EN DOELGROEPEN	6	2.3.4 <i>Jachthaven</i>	11	4.4 RISICOPARAGRAAF	15
1.3 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING	7	2.3.5 <i>korte en lange gronduitgiften</i>	11	4.5 WERKWIJZE	16
1.3.1 <i>Bestuurlijke samenstelling van Landschap Waterland</i>	7	2.3.6 <i>Regelgeving, veiligheid & toezicht</i>	12	5 FINANCIËN	19
1.3.2 <i>Bestuurlijke verantwoordelijkheden Hemmeland</i>	7	3 COMMUNICATIE	13	5.1 UITGANGSPUNTEN	19
1.3.3 <i>Werkgebied</i>	8	3.1 UITGANGSPUNTEN	13	5.2 INKOMSTEN	20
1.4 BEKNOPT OPSOMMING RECREATIEVE VOORZIENINGEN	8	3.2 INTERNE COMMUNICATIE	13	5.3 UITGAVEN	20
2 ONTWIKKELING EN BEHEER	9	3.3 EXTERNE COMMUNICATIE EN PR	13	REFERENTIES	21
		3.4 VOORLICHTING EN EDUCATIE	14		
		3.5 PROMOTIE	14		
		3.6 GEBRUIKERSPARTICIPATIE	14		
		3.7 'VRIENDEN VAN HEMMELAND'	14		

Voorwoord

Historie van Hemmeland

“Hemmeland” is afkomstig van het woord “Hemland”, hetgeen buitendijks aan het water gelegen land betekent. Aangenomen wordt dat reeds vóór 1288 hemlanden gelegen waren ter hoogte van het huidige Hemmeland. In 1358 wordt toestemming verleend om Hemmeland te bedijken. Op Hemmeland zijn resten gevonden die duiden op middeleeuwse bewoning.

Het eerste initiatief tot oprichting van Hemmeland als recreatiegebied stamt uit 1965. De provinciale planologische dienst en later het toenmalige ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk beamen de waarde van het project en de gemeente Monnickendam biedt aan het project te financieren. Vooruitlopend op de inbreng van het project in een recreatieschap, wordt in 1968 daarom opdracht gegeven voor het opstellen van een ontwerp voor het gebied.

In 1973 wordt subsidie verstrekt voor de recreatieve inrichting, nadat door het ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk toestemming is verleend voor het opspuiten van de polder.

De aanleg van de haven wordt gestart in 1975. In dat jaar wordt ook besloten een gemeenschappelijke regeling voor recreatieschap Waterland op te stellen. Nog geen jaar later wordt door het ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk verklaard dat de haven, in tegenstelling tot het dagrecreatieve deel van Hemmeland niet gesubsidieerd wordt, omdat deze niet ten “algemene nutte” is. Tevens wordt gesteld dat de winst van de jachthaven ten goede moet komen aan beheer en onderhoud van het dagrecreatieterrein.

Eind 1976 wordt de eerst paal van de haven geslagen. Op 11 juni 1977 wordt ze officieel geopend. De laatste fase van de oorspronkelijke inrichting van het dagrecreatieterrein dateert uit 1981.

Aanvankelijk wordt het beheer van de haven en het recreatiegebied succesvol gevoerd door de stichting Jachthaven Hemmeland, alvorens Hemmeland in 1988 onderdeel wordt van Landschap Waterland. In deze stichting hadden alleen de huidige vier betalende participanten zitting. In de later opgestelde gemeenschappelijke regeling dragen dezelfde vier participanten, te weten provincie Noord Holland, gemeente Waterland, gemeente Purmerend en gemeente Amsterdam, de (financiële) verantwoordelijkheid voor Hemmeland. Er wordt een verdeelsleutel opgesteld en geformaliseerd, waarin is vastgelegd hoeveel elke participant bijdraagt in het exploitatietekort.

Ook wordt een start gemaakt met een herinrichting van het gebied. Deze herinrichting van met name oevers en speeltoestellen wordt afgerond in 1992. Er worden steigers en vlonders aangelegd en in 1993 wordt een nieuw havenkantoor gebouwd en wordt een nieuw toiletgebouw in de haven geplaatst.

Het Mirror-paviljoen wordt in 1998 uitgebreid tot Mirror-restaurant met zalencomplex.

Rond 2000 raken voorzieningen als steigers, vlonders en speeltoestellen uit de laatste herinrichting in verval. Een aantal voorzieningen wordt verwijderd omdat niet langer wordt voldaan aan de normen van de zwemwet WHBVZ en de geldende veiligheidsnormen van speeltoestellen.

In 2001 doen de beide watersportverenigingen een gezamenlijk bod op de jachthaven Hemmeland. Dit bod leidt tot bezinning bij het bestuur, dat een strategische visie laat opstellen door NL RNT. Op basis van deze visie wordt het volgende besloten:

1. De twee-eenheid haven / recreatiegebied moet blijven bestaan;
2. Het huidige beheer wordt in de bestaande organisatievorm geoptimaliseerd;
3. Met ingang van 2003 wordt één exploitatiebegroting gevoerd;
4. vanaf 2002 worden de tarieven van de jachthaven in drie stappen naar marktconforme tarieven gebracht en in de haven worden noodzakelijke vervangingsinvesteringen uitgevoerd;

5. Om de potenties van Hemmeland beter te benutten wordt een Houtskoolschets voor de ruimtelijke ontwikkelingen opgesteld.

In 2002 wordt het 25-jarig bestaan van de jachthaven Hemmeland gevierd. Er wordt een nieuw logo ingevoerd om de herkenbaarheid te vergroten. In de haven worden de baggerwerkzaamheden afgerond en wordt gestart met vervanging van de beschoeiing. Begin 2003 is de beschoeiing vervangen en is een tuigsteiger toegevoegd aan de havenfaciliteiten.

Anno 2003 is herinrichting noodzakelijk om tegemoet te komen aan de maatschappelijk gewenste recreatiemogelijkheden en nieuw geformuleerde beleidsdoelstellingen voor het gebied. In 2003 worden daartoe de opgestelde houtskoolschets, het beleids- en het bedrijfsplan in de bestuurlijke besluitvorming gebracht.

Aanleiding beleids- en bedrijfsplan

De aanleiding voor het opstellen van een beleids- en bedrijfsplan komt voort uit het project Besturen op Hoofdlijnen dat de provincie Noord-Holland is gestart voor alle 6 recreatieschappen waarin zij participeert.

In 1999 is besloten de bestuursstructuur te wijzigen en nieuwe sturingsinstrumenten in te voeren: de eerdergenoemde 4-jarige beleids- en bedrijfsplannen. De gemeenschappelijke regeling van Landschap Waterland is hierop aangepast en aan de deelnemers ter goedkeuring worden vastgelegd.

Gezien de verschillen in karakter en taak tussen de twee organisatie-onderdelen 'Landschap Waterland' en 'Hemmeland' is besloten twee afzonderlijke beleids- en bedrijfsplannen op te stellen.

Om deze besluiten te vertalen in een praktisch en financieel haalbaar beleids- en bedrijfsplan voor de periode 2003-2006 zijn de diensten ingehuurd van Van Gent Van der Reest, adviseurs in recreatiemanagement te Apeldoorn. Het beleids- en bedrijfsplan van Van Gent Van der Reest (2002) vormt met de beleidsnota Recreatieproject Hemmeland (1988) de basis van het voorliggende beleidsplan, alsmede het nog op te stellen bedrijfsplan Hemmeland 2003-2006.

Missie

Hemmeland is een onderdeel van Landschap Waterland. De missie van Landschap Waterland is de openluchtrecreatie evenwichtig te ontwikkelen en het karakteristieke landschap duurzaam in stand te houden.

Hemmeland ligt, zoals weergegeven in de Landschapsvisie Waterland (VISTA, 2001) en het recreatieplan Waterland (VISTA, 2002) in de gouden driehoek Monnickendam, Marken, Volendam die is aangesloten op de aangegeven recreatieve hoofdstructuur van de regio

Waterland. In bijlage 1 is deze recreatieve hoofdstructuur weergegeven.

Hemmeland vormt hierin een veelzijdig waterrecreatiegebied. Landschap Waterland streeft in Hemmeland een ontwikkeling en optimalisatie van kustgebonden recreatie na. Als afgeleide hiervan is voor Hemmeland voor deze periode de volgende missie vastgesteld:

“Het positioneren van Hemmeland als een aanbieder van commerciële watersport én

openbare watergerelateerde dagrecreatie die zich regionaal onderscheidt door haar voorzieningen, levendigheid en gunstige prijs/kwaliteitsverhouding teneinde de marktpositie en de continuïteit te versterken.”

1 Hemmeland op hoofdlijnen

1.1 Algemeen

Hemmeland onderscheidt zich door de unieke ligging op een landtong in de Gouwzee in de directe nabijheid van de cultuurhistorische binnenstad van Monnickendam en op slechts 15 autominuten van het centrum van Amsterdam en Purmerend. Het unieke 3-zijdige waterfront wordt onvoldoende benut en de verbinding tussen Hemmeland en de binnenstad van Monnickendam is onaantrekkelijk door de aanwezigheid van een bedrijventerrein. Vanaf het water en Marken komt Hemmeland over als een 'bomenland' in het water.

Hemmeland beschikt over ruimte die concurrerende recreatieve havens in de regio niet hebben en moeilijk kunnen verwerven. Daarnaast onderscheidt Hemmeland zich van andere havens vanwege de producten die zij kan leveren: ruimte op de wal, een snelvaarbaan op de Gouwzee en uitlooptmogelijkheden naar het dagrecreatiegebied.

Het ruimtelijk ordeningsbeleid van Provincie en gemeente biedt kansen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Hemmeland.

Hemmeland is een buitendijkse polder met een aparte waterhuishouding die door het Hoogheemraadschap wordt beheerd.

1.2 Doelstellingen en doelgroepen

Het recreatiegebied Hemmeland biedt jaarrond gratis openluchtrecreatie aan inwoners van Monnickendam en omgeving. Hemmeland kent door haar mix aan faciliteiten uiteenlopende belevingsdoeltypen en gebruikers, grotendeels watergerelateerd.

Hemmeland onderscheidt zich van andere recreatiegebieden door de veelheid van aan water gerelateerde activiteiten op een klein oppervlak.

De doelstellingen

De doelstellingen van Hemmeland omvatten zowel bedrijfsmatige als recreatieve en maatschappelijke doelstellingen.

De doelstellingen voor Hemmeland zijn:

- a. de marktpositie en de continuïteit van de jachthaven, alsmede de regionale onderscheiding door voorzieningen, levendigheid en gunstige prijs/kwaliteit-verhouding te versterken;
- b. behoud van de openbare toegankelijkheid en versterking van de bereikbaarheid van het recreatiegebied en onder andere kwaliteitsverbetering van de verbinding met het stadscentrum van Monnickendam;
- c. het benutten van de ruimte voor nieuwe en/of zakelijke activiteiten en openluchtrecreatieve doelen die passen bij doelgroepen en doelstellingen;
- d. een klantgerichte exploitatie van de haven en de camping, alsmede uitbreiding en

kwaliteitsverbetering van de verblijfsmogelijkheden in en aan het gebied;

- e. Het versterken van de financiële positie van Hemmeland, teneinde in de volgende beleidsplanperiode(2007-2010) een herstructurering van de haven en het groengebied te kunnen realiseren.

De doelgroepen

Hemmeland onderscheidt meerdere doelgroepen, te weten:

- Dagrecreanten;
- betalende klanten van de jachthaven en de camping;
- pachters en ondernemers;

De dagrecreant treft in Hemmeland een divers aanbod voorzieningen voor wandelen, fietsen, zwemmen, zonnen, sporten, evenementen en kleine watersport. Naast de dagrecreatieve voorzieningen beschikt Hemmeland over een jachthaven, een natuurcamping, een horecaviljoen, diverse sanitaire gebouwen en parkeergelegenheden. De voornaamste doelgroepen van de jachthaven zijn vaste ligplaatshouders, passanten en niet ligplaatshouders die op de kade ruimte zoeken voor “werfbeurten”.

De combinatie van speelvoorzieningen, waterrecreatie, dieren en voorlichting maakt Hemmeland voor de regio een nabijgelegen gebied met vele mogelijkheden. Naast haar openbare functie biedt Hemmeland op zakelijke basis ruimte voor dagarrangementen en evenementen aan groepen.

1.3 Gemeenschappelijke regeling

Volgens het bestuursbesluit aangaande de beleidsnota recreatieproject Hemmeland van 26 februari 1988 hebben de gemeenten Waterland, Amsterdam, Purmerend en de Provincie Noord-Holland de verantwoordelijkheid van eigendom en beheer van Hemmeland ondergebracht bij het Landschap Waterland (zie 1.3.2). Landschap Waterland is een publiekrechtelijk orgaan op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, waarin 10 gemeenten en de provincie Noord Holland deelnemen (zie beleidsplan Landschap Waterland, 2003).

1.3.1 Bestuurlijke samenstelling van Landschap Waterland

In het beleidsplan van Landschap Waterland zijn samenstelling van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de adviescommissie beschreven:

Een Algemeen bestuur bestaande uit 12 leden, 2 namens Amsterdam Noord en 1 van iedere andere deelnemer.

Een dagelijks bestuur van vier personen dat fungeert als agendacommissie bestaande uit vertegenwoordigers van Amsterdam Noord, Provincie Noord-Holland, ISW en de vicevoorzitter (afgevaardigd AB-lid van de gemeente Purmerend).

Een ambtelijke adviescommissie bestaande uit één medewerker van de 11 deelnemers in de gemeenschappelijke regeling en 3 vertegenwoordigers namens het Hoogheemraadschap,

Natuurbeheer en Milieuorganisaties en de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Waterland.

Voor meer details wordt verwezen naar hoofdstuk 4 Organisatie.

1.3.2 Bestuurlijke verantwoordelijkheden Hemmeland

In het bestuursbesluit van 26 februari 1988 is bepaald dat de besluitvorming voor Hemmeland een taak is van het Algemeen Bestuur. Hierin hebben slechts de afgevaardigde leden van de 4 deelnemers stemrecht. Alleen deze vier deelnemende overheden, te weten gemeente Waterland, gemeente Amsterdam, gemeente Purmerend en provincie Noord-Holland dragen derhalve de verantwoordelijkheid over Hemmeland.

De besluitvorming over de voorgenomen herinrichting van Hemmeland wordt door het dagelijks bestuur voorbereid. Deze herinrichting wordt noodzakelijk geacht door gewijzigde wensen van de bezoekers van het recreatiegebied en de jachthaven. De herinrichting wordt deze beleidsplanperiode nader uitgewerkt en ter inspiratie en gedachtevorming is een houtskoolschets gemaakt.

Het bestuur wordt geadviseerd door Recreatie Noord-Holland NV die belast is met de bedrijfsvoering van Hemmeland. In bijzondere gevallen, zoals de herstructureringsplannen en dergelijke, wordt op ad hoc basis een werkgroep samengesteld die de directie van Recreatie Noord-Holland NV adviseert.

1.3.3 Werkgebied

Het werkgebied van Hemmeland is gelegen op een schiereiland van 42 hectare in de Gouwezee, ten oosten van Monnickendam. Het omvat een jachthaven van circa 9 hectare en een aangrenzend recreatiegebied van circa 34 hectare. De jachthaven bevat 9 steigers met in totaal 690 natte ligplaatsen, 180 jollenplaatsen en 13.500 m² openlucht winterstalling. Hemmeland beschikt over een natuurkampeerterrein met een capaciteit van 25 plaatsen.

Op bijgevoegde gebiedskaart is het werkgebied van Hemmeland weergegeven (zie bijlage II).

1.4 Beknopte opsomming recreatieve voorzieningen

De recreatieve voorzieningen van jachthaven en recreatiegebied Hemmeland zijn:

- paviljoen met café, restaurant, partycentrum, snackbar en kiosk;
- strandjes, speel- en ligweiden;
- fiets- en wandelpaden;
- vuurplekken;
- parkeer- en toiletvoorzieningen;
- verhuurpunt kleine zeilboten;
- natuurcamping;
- surfstrand;
- speeltuin;
- trapveld;
- baan voor snelle watersport;
- bergruimte voor windsurfplanken;
- container voor schaatsvereniging;
- ruimte voor openlucht (sport)evenementen;
- natuurbeleving en vergezichten,

De overige voorzieningen zijn:

- havenkantoor;
- jollenhelling en jollenterrein / trailerveld (circa 3.700 m²);
- bokkenopslag (3.750 m²);
- helling met botenlift (30 ton);
- werkplaats, opslagruimten en mastenberging;
- afspuitplaats met drainagegoot, slibopvang en olie/vetafscheider;
- milieudepot (30 m²);
- vuilwaterpomp 'grijs' en 'zwart' water;
- havenkarretjes;
- steigerverlichting, watertappunten en electra.

2 Ontwikkeling en beheer

2.1 Recreatieve zonerings

Hemmeland ligt ten zuidoosten van de historische binnenstad van Monnickendam. Dagrecreanten kunnen het schiereiland over water, te voet, per fiets, per auto en per lijnbus bereiken.

Hemmeland kan verdeeld worden in verschillende recreatieve zones. Daarmee wordt bedoeld dat in elke zone van het recreatiegebied een aanwezige of te ontwikkelen recreatieve kwaliteit wordt nagestreefd. De inrichting en het beheer van het gebied zijn erop gericht die kwaliteiten optimaal te benutten. De achterliggende zoneringsgedachte is in bijlage II schematisch weergegeven.

De westzijde van het recreatiegebied wordt bepaald door de haven. Het zuidwesten vormt een overgangszone tussen het stedelijk gebied van Monnickendam en recreatiegebied Hemmeland.

De zuidkant wordt verder gekenmerkt door de aanwezigheid van parkeerplaatsen, een evenemententerrein en het Mirror paviljoen.

Het centrale gedeelte van Hemmeland vormt het karakteristieke bomenhart van het gebied. De parkachtige structuur, die volop gelegenheid biedt tot wandelen, trimmen en diverse sporten en spellen, loopt in het oosten geleidelijk over in een strandzone, waar oeverrecreatie als zwemmen, surfen en zeilen mogelijk is. De noordzijde van Hemmeland wordt gekenmerkt door een natuurlijk karakter. Aan de noordwest kant is ook een natuurcamping aanwezig.

2.2 Ontwikkelingsvisie

Vanuit de wetenschap dat de potenties van Hemmeland onvoldoende benut worden heeft het schap een houtskoolschets voor de ruimtelijke ontwikkeling laten opstellen. De bedoeling

is dat een nadere uitwerking van dit plan in overleg en in samenwerking met partners wordt uitgevoerd. Het schap zal zich inzetten een win-win situatie met het WCM-plan en het toeristisch recreatief ontwikkelingsplan (TROP) van de gemeente Waterland te realiseren.

Hoewel nog geen overeenstemming over alle aspecten uit deze schets is bereikt, wordt uitgegaan van een toekomstige havenontwikkeling in noordoostelijke richting, behoud van het natuurlijk karakter van de noordpunt van Hemmeland en stedelijke transformatie van bedrijventerrein naar woningbouw en detailhandel aan de zuidwestzijde buiten het gebied. Ten aanzien van de interne wegstructuur wordt gestreefd naar een centrale ontsluiting met de Waterlandse Zeedijk. Ten aanzien van de waterstructuur wordt gestreefd naar verbreding van de interne sloten zodat deze ook voor waterrecreatieve doeleinden kunnen worden benut en een sterkere zonerende werking geven. Voorgesteld wordt aan de oostzijde één aan-

eengesloten zandstrand te realiseren waarlangs verschillende oeverrecreatievormen (zonnen, zwemmen, surfen, ijszeilen) plaats kunnen vinden. Ook kan hierdoor voldaan worden aan de eisen die de zwemwet WHBVZ stelt. De huidige inrichtingsvorm met plaatselijk harde beschoeiingen voldoet niet meer aan de hedendaagse eisen. Langs deze strook zouden ook de onderkomens en materieelstallingen van de in het gebied actieve verenigingen geplaatst kunnen worden. Ook is denkbaar dat winkeltjes op het gebied van watersport en horeca daar gesitueerd worden. Het noordelijk parkeerterrein wordt ontsloten met een rondgaande ontsluiting. Het hart van het gebied zal het huidige bosachtige karakter met open graslanden behouden. In deze zone wordt ruimte geboden aan diverse recreatievormen, zoals wandelen trimmen, sport en spel. Ook kan gedacht worden aan vormen van verblijfsrecreatie die vooral gericht zijn op de kwaliteiten van de omgeving. Deze periode wordt het evenementenveld bij de hoofdingang hersteld.

De volgende periode is herstructurering van de haven nodig. Hierbij bestaat de mogelijkheid voor uitbreiding van de capaciteit in aantallen ligplaatsen. Voorts zal aan de oostzijde van het haventerrein een uitbreiding plaatsvinden ten behoeve van de winterberging. Bij gebruikers van de jachthaven is vraag naar een overdekte stalling, reparatieloodsen en horecavoorzieningen. Het voorzieningenniveau zal zich richten op de exploitatieve haalbaarheid hiervan. Er wordt gestreefd naar een veelzijdig aanbod van watersportvoorzieningen in het gebied.

Het Mirror-paviljoen in de zuidoosthoek van het gebied trekt dagrecreanten aan met haar snackbar / kiosk. Het gehele jaar door trekt het partycentrum mensen uit de regio voor partijen en landelijk bedrijven voor zakelijke bijeenkomsten. In de nabije toekomst wenst de pachter naast het paviljoen een drie sterren hotel te bouwen met 54 kamers en diverse zalen. Het bestuur heeft zich in principe positief over deze plannen uitgesproken

2.3 Beheer

De komende beleidsplanperiode zal het beheer gericht zijn op handhaving en kleinschalige ontwikkeling (aanleg en vernieuwing). In de paragrafen 2.3.1 tot en met 2.3.6 worden de voorgenomen beheermaatregelen kort besproken. In het bedrijfsplan 2003-2006 worden de beheermaatregelen verder beschreven.

2.3.1 Gebouwen en voorzieningen

Hemmeland beschikt over diverse gebouwen en voorzieningen, die gerelateerd zijn aan de jachthaven, de natuurcamping of het groengebied. Het beheer en onderhoud van deze voorzieningen wordt gefinancierd met opbrengsten van de haven. Voor de haven geldt dat, in verband met de verwachte noodzakelijke verplaatsing noordwaarts, het beheer de komende beleidsplanperiode gericht is op het vermijden van zogenoemde 'spijtmaatregelen' en voorbereiding op een herstructurering in de volgende beleidsplanperiode. Het beheer van de be-

staande gebouwen en voorzieningen richt zich op de instandhouding en de wettelijke regels.

2.3.2 Natuur en landschap

Tot midden jaren 70 kende Hemmeland een landbouwkundig gebruik (beweiding, graswinning). Vanaf 1973 is de verschijningsvorm veranderd naar een 'bomenland' waarbij de natuurontwikkeling aan de noordzijde spontaan tot ontwikkeling is gekomen in de vorm van rietvegetaties en wilgengroei nadat het gebied is opgehoogd. Hier zijn de natuurwaarden het grootst en komen relatief veel zeldzame kruiden als wilde orchideeën voor. Buiten de jachthaven heeft het gebied een parkachtig karakter bestaande uit open weiden afgewisseld met bosopstanden. Voor zover bekend zijn hier geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. Aan de oostzijde zijn relatief kleine strandgedeelten waarvan de meest noordelijke is bestemd voor surfers en zeilers en de zuidelijke voor zwemmers. Door enkele struikengroepen worden beide gebruikersgroepen fysiek gescheiden. Vanuit de kern Monnickendam is het beeld van Hemmeland een boven de kruin van de Waterlandse Zeedijk uitstekend 'bomenland'. Het Watergebied 'De Gouwzee' tussen Hemmeland, de Waterlandse Zeedijk en Marken is aangewezen als speciale beschermingszone in de Vogel en Habitatrichtlijn van de Europese Unie. In het ondiepe onderwatermilieu van de Gouwzee, ten oosten van Hemmeland, leven in grote hoeveelheden driehoeksmosselen en kranswieren. In combinatie met de luwte in dit deel van de Gouwzee zorgt dit voor een bijzondere waarden voor watervogels (vele soor-

ten eenden en ganzen) in najaar, winter en voorjaar. In dit waardevolle openwatergebied is aan de noordzijde een gebied voor snelvaren aanwezig. Doordat hier vrijwel uitsluitend in de zomerperiode gebruik van wordt gemaakt en het meest zuidoostelijk deel van de Gouwzee te ondiep is om te bevaren blijven de natuurwaarden vrijwel onaangetast.

Het 'Bomenland' Hemmeland zal op termijn op enkele punten een andere verschijningsvorm krijgen.

Aan de oostzijde van het gebied is een aaneengesloten strandzone voorzien, waardoor de oeverrecreatiemogelijkheden vergroot kunnen worden. Het areaal oppervlaktewater in het middengebied zal vergroot worden door verbreding en deels verplaatsing van bestaande sloten waardoor ook een meer gevarieerde oevervegetatie zich kan gaan ontwikkelen.

De bijzondere vegetaties aan de noordrand van het gebied zullen zodanig beheerd worden dat de bestaande waarden in stand worden gehouden en versterkt.

2.3.3 Waterhuishouding en waterkwaliteit

De Waterhuishouding en –kwaliteit van de Gouwzee om het Hemmeland wordt beheerd door Rijkswaterstaat. Het recreatiewater wordt regelmatig door Rijkswaterstaat gecontroleerd op geschiktheid als zwemwater.

De waterhuishouding van Hemmeland staat los van dat van de Gouwzee en wordt verzorgd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Feitelijk is Hemmeland een bui-

tendijkse polder met een intern watersysteem/slotenpatroon.

Hemmeland draagt zelf zorg voor een goede afwatering door de aanwezige sloten op afmeting en diepte te houden door middel van maai en baggerwerkzaamheden. De Waterlandse zeedijk aan de zuidrand van Hemmeland vormt de waterkering van het huidige Markermeer. Deze dijk is provinciaal monument en in eigendom en beheer van het hoogheemraadschap.

2.3.4 Jachthaven

Het beheer in deze beleidsplanperiode staat in het teken van het in stand houden van de aanwezige voorzieningen en het wegnemen van knelpunten. Een herinrichting van de haven in de volgende bedrijfsplanperiode zal voorbereid worden. Deze herinrichting is noodzakelijk om de volgende redenen:

1. De marktontwikkelingen vragen om fysieke aanpassingen om klanten te kunnen vasthouden en nieuwe te werven en in te kunnen spelen op nieuwe trends en ontwikkelingen;
2. De bedrijfsvoering van de haven te kunnen verbeteren;
3. De houten steigers zijn binnen enkele jaren aan vervanging toe;
4. Stadsontwikkelingsplannen voor het Galgeriet en het zuidelijk deel van de havens Hemmeland en Waterland.

Vanaf 2002 is gestart de tarieven naar in de markt gangbare prijzen voor havendiensten te brengen (zie Hoofdstuk 5 Financiën)

De relatie met de klanten van de haven zal onderhouden worden door middel van:

1. individuele balie en telefonische contacten;
2. gestructureerd overleg met een vertegenwoordiging van alle ligplaatshouders.
3. uitgifte van nieuwsbrieven
4. mededelingen in publicatieborden.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Communicatie.

2.3.5 korte en lange gronduitgiften

Evenementen (korte gronduitgifte)

Het recreatieterrein leent zich goed voor het organiseren van bepaalde, niet al te grote, evenementen. Momenteel wordt een deel van het terrein 10 tot 15 maal per jaar uitgegeven aan bedrijven en organisatiebureaus voor (sport)evenementen.

Voordat toestemming voor de organisatie van een evenement wordt verleend, wordt tenminste getoetst op de volgende criteria:

- doel en activiteiten van het evenement zijn in overeenstemming met de doelstelling en algemene verordening van Hemmeland;
- beslag in ruimte, tijd en personele inzet moet acceptabel zijn in relatie tot de realisatie van de beoogde belevingsdoeltypen en de veiligheid.
- het bevoegd gezag moet toestemming verleend hebben en het evenement moet passen binnen de APV + AV Hemmeland.

Het bestuur zal een evenement weigeren indien er gegronde twijfel is aan het goed gebruik van het recreatieterrein of indien het eve-

nement anderszins niet strookt met de doelstellingen van het schap.

Van geval tot geval zal een zakelijke marktconforme vergoeding in de vorm van huur of onkostenvergoeding worden gevraagd.

Lange gronduitgiften

Gronduitgiften voor langere termijn worden gedaan om gebiedsfunctie ondersteunende objecten en activiteiten te kunnen huisvesten. In relatie tot het streven de exploitatie van Hemmeland voor de deelnemers budgettair neutraal te kunnen voeren zijn aanvullende exploitaties nodig. Het gaat om functies of activiteiten die de recreatieve en financiële doelstellingen van Hemmeland duurzaam ondersteunen zoals horecagelegenheden en watersportverenigingen, watersportbedrijvigheid, verblijfsrecreatie. Dergelijke functies zullen dan

een substantiële financiële bijdrage aan de exploitatie van Hemmeland moeten toevoegen.

2.3.6 Regelgeving, veiligheid & toezicht

De Algemene Verordening voor de openbaar toegankelijke gebieden beoogt verwezenlijking van de doelstelling van Hemmeland door:

- het stellen van regels middels verbods- en gebodsbepalingen;
- het doen naleven van deze regels door het stellen van straf op en het toepassen van bestuursdwang bij overtreding of niet-nakoming van de bepalingen;
- het verlenen van een ontheffing of vergunning van de gestelde verboden.

Toezicht wordt uitgeoefend door:

- medewerkers van Recreatie Noord-Holland NV;
- politie te water (alleen inzetbaar bij calamiteiten);
- regiopolitie Zaanstreek / Waterland

Alle toezichthouders zijn in het bezit van een geldig vaarbewijs en een EHBO-diploma en hebben de bevoegdheden van buitengewoon opsporingsambtenaar, functie natuurwachter. Het toezichtsbeleid is omschreven in het plan "Programmatisch handhaven".

Gestreefd wordt de samenwerkingsrelatie met brandweer te versterken. Gedacht wordt het havenschap door de brandweer uit te laten rusten met een installatie om bluswerk vanaf het water te kunnen verrichten.

3 Communicatie

3.1 Uitgangspunten

In december 2001 is het communicatieplan Groenbeheer Noord vastgesteld. In de lijn van de toenmalige organisatiestructuur van Groenbeheer Noord is ervoor gekozen dat de recreatieschappen gezamenlijk communicatieactiviteiten gaan ontplooiën. Zo wordt tweemaal per jaar het nieuwsblad 'Buitenberichten' verspreid. Ook wordt in het voorjaar een Jaarbericht uitgegeven over het vorige kalenderjaar. Gezamenlijk worden routefolders uitgegeven op basis van een door Landschap Waterland ontwikkeld concept. In 2003 is een overkoepelende internetpagina van Recreatie Noord-Holland online gegaan (www.recreatienoordholland.nl).

Voor de periode tot en met 2006 staan voor Hemmeland verder de volgende projecten en activiteiten gepland:

- Een gezamenlijk evenement;
- Uitbouwen van de gezamenlijke internetpagina en ontwikkelen van eigen internetpagina welke onderling worden gelinkt;
- Samenwerking met de watersportbranche;
- Het opstellen en verspreiden van een nieuwsbrief voor ligplaatshouders;
- Havenoverleg;
- Continueren van de Klankbordgroep en het Havenoverleg;
- Het plaatsen van advertenties in watersportbladen;
- Continuering van het Maritiem Platform Monnickendam.

De komende beleidsplanperiode zal voor jachthaven Hemmeland een specifiek, op exploitatie gericht communicatieplan worden ontwikkeld.

3.2 Interne communicatie

Als onderdeel van NV Recreatie Noord-Holland heeft Hemmeland een goede mogelijkheid voor interne communicatie.

3.3 Externe communicatie en PR

Het recreatiegebied en de jachthaven Hemmeland worden via internet en folders naar de klant toe gepromoot.

De manier waarop Hemmeland zich presenteert is gebaseerd op het vigerende communicatieplan (2001) en op de producten haven en openluchtrecreatie.

Hoewel het recreatiegebied en de jachthaven Hemmeland één exploitatie vormen, geldt dat de haven afzonderlijk wordt gepromoot (zie 3.5). Het communicatiebeleid en de communicatieactiviteiten voor het recreatiegebied sluiten aan bij het communicatiebeleid en de communicatieactiviteiten van Recreatie Noord-Holland NV. Door het voeren van een geza-

menlijk beleid voor de recreatieschappen, worden efficiency en synergievoordelen bereikt. Voor de jachthaven geldt dat, gezien het afwijkende karakter van deze voorziening, een eigen aanvullend communicatiebeleid wordt gevoerd dat primair gericht is op de doelgroepen van de haven.

3.4 Voorlichting en educatie

De ligplaatshouders krijgen periodiek een nieuwsbrief toegestuurd waarin de actuele zaken met betrekking tot de bedrijfsvoering van de jachthaven worden vermeld. In het dagrecreatiegebied zijn enkele informatieborden geplaatst.

3.5 Promotie

Door het bestuur is opgedragen de exploitatie op marktgeoriënteerde grondslagen te gaan voeren. Er zal daarom meer gedaan moeten worden om actief de potentiële klanten te benaderen. Hiervoor zal een promotieplan opgesteld worden en tot uitvoering gebracht worden als onderdeel van het integraal aanvullend communicatieplan.

3.6 Gebruikersparticipatie

Het schap hecht aan betrokkenheid van belanghebbenden bij het beleid en de activiteiten die door het schap worden ontwikkeld.

havenoverleg

Specifiek voor de klanten van de jachthaven is in 2002 een havenoverleg ingesteld met de voorzitters van watersportverenigingen De Ark en Monnickendam en twee vertegenwoordigers van de ongebonden ligplaatshouders.

Klankbordgroep

Met alle bij het gebied betrokkenen wordt het beleids- en bedrijfsplan van het schap besproken in een klankbordgroep. In de klankbordgroep zijn naast de klanten van de haven ook de in het gebied actieve ondernemers en verenigingen betrokken.

3.7 'Vrienden van Hemmeland'

Op initiatief van de Gedeputeerde van Openluchtrecreatie, tevens voorzitter van de recreatieschappen, zal een stichting gevormd worden onder de naam "Vrienden van de recreatieschappen Noord-Holland". Doel van de stichting is van bedrijven en particulieren financiële middelen te genereren om te besteden aan beheer en inrichtingsprojecten van de zes recreatieschappen van Noord-Holland, waaronder Landschap Waterland.

3.8 Maritiem Platform Monnickendam

Met de exploitanten van de drie andere jachthavens in Monnickendam, die door particulieren worden geëxploiteerd, is sinds enkele jaren een Maritiem Platform Monnickendam opgericht om aan gezamenlijke belangenbehartiging te doen. Zo is in dit kader het baggeren van de havens in Monnickendam voorbereid, afgestemd en uitgevoerd. De vier jachthavens samen vormen de grootste jachthaven aan het IJssel- en Markermeer met in totaal ruim 2000 ligplaatsen en een potentiële groei van 400 ligplaatsen!

3.9 Positie in de regio

Hemmeland is een openbaar recreatiegebied voor de lokale bevolking die komt wandelen, trimmen en of de hond uit te laten. Op mooie dagen trekt het ook bezoekers uit de naastgelegen gemeenten Purmerend, Amsterdam en Volendam die komen zonnen en zwemmen, wandelen en honden uit te laten. De regionale functie van Hemmeland komt daarnaast tot uitdrukking in de vestiging van een aantal regionaal georiënteerde watersportverenigingen.

4 Organisatie

4.1 Inleiding

Het bestuur streeft naar een heldere opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie met de uitvoerings- en beheerorganisatie Recreatie Noord-Holland NV teneinde de beleidsdoelstellingen te realiseren. Doel is een zo efficiënt en effectief mogelijke, maar bovenal duurzame structuur en werkwijze voor de instandhouding en ontwikkeling van Hemmeland.

4.2 Organisatiestructuur

De organisatie bestaat in de huidige situatie naast het AB en DB (zie gemeenschappelijke regeling, par. 1.3.1) uit:

- een ambtelijke adviescommissie onder voorzitterschap van het hoofd van de uitvoeringsorganisatie;

- een beheerorganisatie en een ambtelijke ondersteuningsorganisatie, die beide deel uitmaken van Recreatie Noord-Holland NV.

De adviescommissie adviseert het bestuur op het gebied van beheer en ontwikkeling. De ambtelijke ondersteuningsorganisatie heeft tot taak bestuurszaken voor te bereiden wat betreft beheer en ontwikkeling, financiën en administratie.

In de voorgestelde organisatiestructuur (fig. 4.2) blijft de bestuurlijke organisatie van Landschap Waterland gehandhaafd. Tussen Algemeen bestuur en de uitvoerings- en beheerorganisatie Recreatie Noord-Holland NV bestaat een opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie. Nog nader in te vullen afdelingen verzorgen de diverse werkzaamheden, zoals beheer en ontwikkeling, projecten en financiën. Deze afdelingen zijn niet schapsgebonden.

4.3 Personeelsbeleid

In december 2002 is ingestemd met een verzelfstandiging van de provinciale onderafdeling Groenbeheer. Het personeel valt daardoor met ingang van 2004 niet meer onder het personeelsbeleid van de Provincie Noord-Holland. Na de externe verzelfstandiging zal Recreatie Noord Holland NV een zelfstandig personeelsbeleid voeren.

4.4 Risicoparagraaf

Hemmeland is onderdeel van Landschap Waterland. Op basis van de gemeenschappelijke regeling Landschap Waterland is bepaald dat eventuele exploitatietekorten volgens in hoofdstuk 5 vermelde verdeelsleutel ten laste van de deelnemende overheden wordt gebracht.

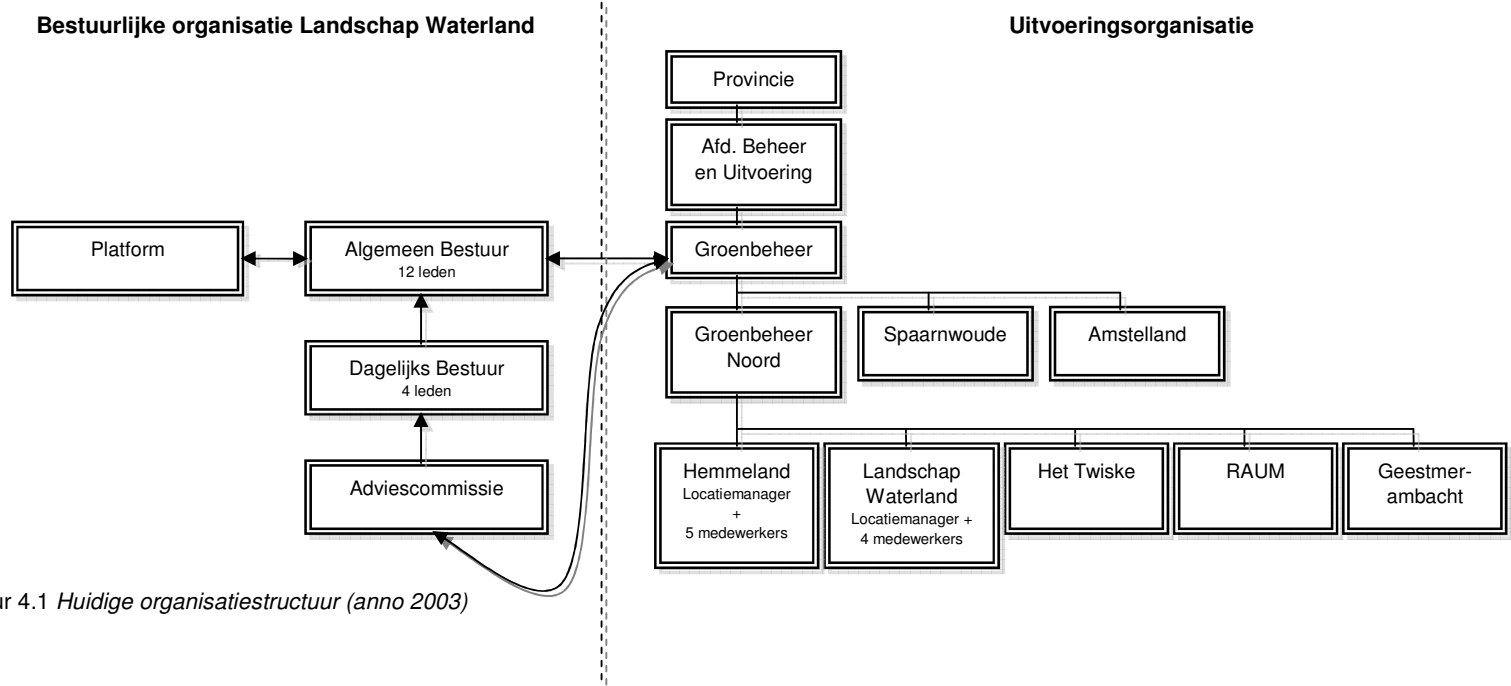
4.5 Werkwijze

Zoals in de inleiding is aangegeven, streeft het bestuur naar een heldere relatie met de uitvoeringsdienst Recreatie Noord-Holland NV. In de organisatieverordening van Landschap Waterland wordt de relatie nader vormgegeven.

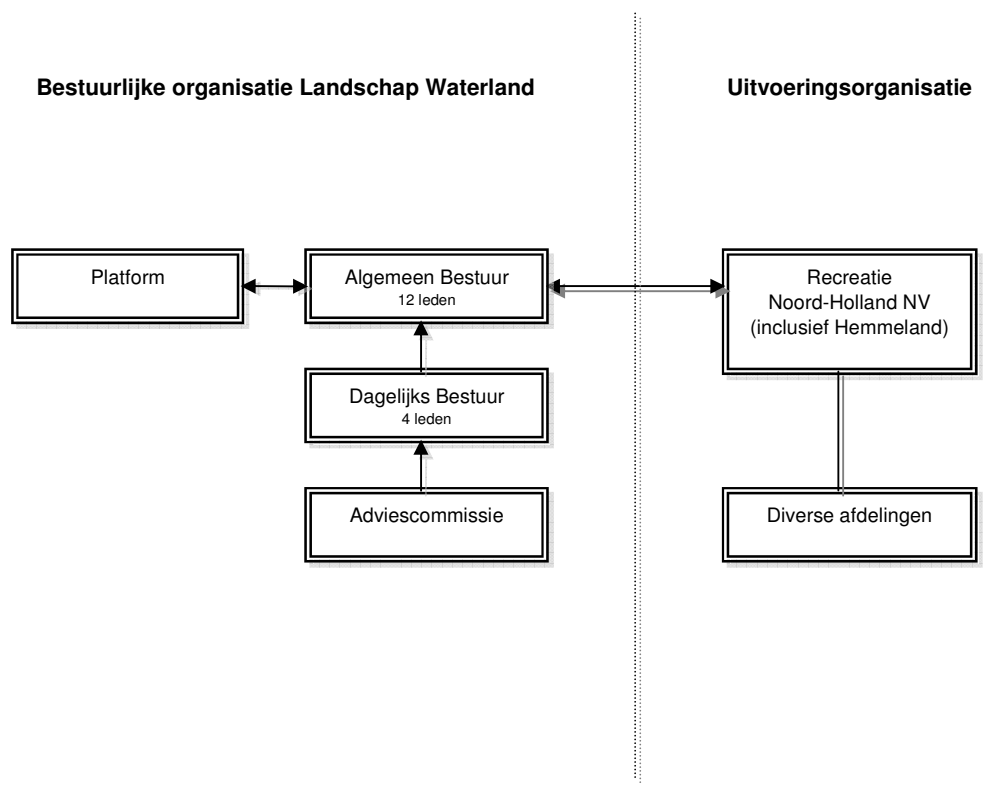
Doel is te komen tot een vorm van contractmanagement tussen het bestuur van Landschap Waterland als opdrachtgever en de uitvoerings- en beheerorganisatie Recreatie Noord-Holland NV als opdrachtnemer. Er komen duidelijke afspraken over de taken die worden gemandateerd aan de uitvoeringsorganisatie. De directeur van Recreatie Noord-Holland NV is als opdrachtnemer eindverant-

woordelijk voor de uitvoeringsorganisatie. Momenteel zijn de ideeën over contractmanagement volop in ontwikkeling. Zowel het bedrijfsplan als de jaarplannen kunnen de basis vormen voor het contractmanagement.

Hierop vooruitlopend is reeds voor het jaar 2004 een op producten georiënteerde programmabegroting opgesteld.

Figuur 4.1 Huidige organisatiestructuur (anno 2003)

Figuur 4.2 Voorgestelde organisatiestructuur (per 2004)

5 Financiën

5.1 Uitgangspunten

De (financiële) verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en beheer van het openluchtrecreatieve domein ligt bij de overheid. Het financiële beleid van Landschap Waterland is gericht op het duurzaam instandhouden van de bestaande en eventueel nieuwe voorzieningen en gebieden.

Het duurzaam instandhouden, de doelen en taken van het schap vormen de grondslag voor het beschikbaar stellen van financiële middelen (en/of andere instrumenten) door de deelnemende overheden.

De financiële bijdragen dienen daarom toereikend te zijn voor beheer, onderhoud, (vervangings-)investeringen en de vorming van een egaliseringsreserve waar exploitatietekorten en -overschotten mee verrekend kunnen worden.

Daarnaast moet een reserve opgebouwd worden om tegenvallers op te vangen en/of om in nieuwe ontwikkelingen te (kunnen) investeren.

Uitgaande van de in de beleidsnota recreatieproject Hemmeland Monnickendam van 1988 vermelde verdeelsleutel blijven de bijdragen in een eventueel exploitatietekort (voor beheer, onderhoud en investeringen). ongewijzigd:

Gemeente Waterland: 41,67%;
Provincie Noord-Holland: 33,33%;
Gemeente Purmerend: 17%;
Gemeente Amsterdam: 8%

De bijdrage van de participanten vormt een vooraf vastgestelde inkomstenbron gekoppeld aan 'output-verplichtingen'. Deze bijdrage wordt vastgesteld voor een periode van vier jaar op basis van de voortschrijdende meerjarenbegroting in het bedrijfsplan. Er wordt gestreefd naar een kostendekkende exploitatie

van Hemmeland. Daarbij wordt verwacht dat de inkomsten uit (de haven, natuurcamping en verpachtingen) in belangrijke mate de kosten en reserveringen voor de totaalexplotatie van Hemmeland kunnen dekken. Uit onderzoek van NL RNT in 2001 is gebleken dat nieuwe exploitaties moeten worden toegevoegd om dit streven daadwerkelijk te kunnen realiseren (zie Voorwoord; historie van Hemmeland).

Voor de geconstateerde op korte termijn noodzakelijke vervangingsinvesteringen zal prioriteit worden gelegd bij het op peil houden van het voorzieningenniveau van de haven zodanig dat er sprake blijft van een reële prijs/kwaliteit verhouding voor de klanten van de haven.

Voor deze periode noodzakelijke vervangingsinvesteringen in het dagrecreatiegebied zal éénmalig een beroep op de deelnemers worden gedaan in relatie tot de hierboven geschetste situatie.

Nieuwe investeringen in het gebied zullen gefinancierd moeten worden door vreemd vermogen aan te trekken; leningen en projectsubsidies en inkomsten uit projecten van derden. De kosten van rente- en aflossing van nieuw af te sluiten leningen worden binnen de exploitatie opgenomen.

Gedurende deze beleidsplanperiode zullen uitsluitend zogenaamde 'geen spijt' investeringen worden gepleegd. Dat wil zeggen dat niet geïnvesteerd wordt in objecten en structuren die als gevolg van de verwachte herstructurering komen te vervallen.

Binnen de grenzen van de voortschrijdende meerjarenbegroting wordt jaarlijks een begroting van baten en lasten, van investeringen en rente-inkomsten voor het volgende boekjaar

opgesteld. Dit begrotingsvoorstel wordt door het algemeen bestuur definitief vastgesteld.

In opdracht van het dagelijks bestuur wordt ook de jaarrekening over het voorafgaande jaar opgesteld, welke eveneens door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

5.2 Inkomsten

De inkomsten bestaan uit:

- garantstelling exploitatietekort;
- huren, pachten en sponsoring;
- specifieke bijdragen van partners;
- inkomsten uit projecten;
- subsidies;
- diverse baten en leges;
- rente.

5.3 Uitgaven

De uitgaven bestaan uit:

- personeelskosten;
- bestuurs- en bureaunkosten;
- incidentele (vervangings-)investeringen en kapitaalslasten, met name investeringskosten in nieuwe projecten;
- belastingen, verzekeringen en energiekosten;
- marketing- en promotiekosten;
- levering diensten door derden (met name gebiedsbeheerskosten);
- overige kosten.

Referenties

Gemeente Waterland, 2001. Toeristisch-recreatief ontwikkelingsplan (TROP). 69pp + bijlagen.

HD Planconcept , 2002. Monnickendam, ontwikkeling van de kwaliteit van het centrumgebied. WCM rapport. 21 pp.

HD Planconcept, 2003. Houtskoolschets Hemmeland.

Landschap Waterland, 2003. Beleidsplan Landschap Waterland. Concept juni 2003. 19 pp.

NL RNT, 2001. Strategische Visie Jachthaven Hemmeland. 24pp. Opgesteld in opdracht van Groenbeheer Noord

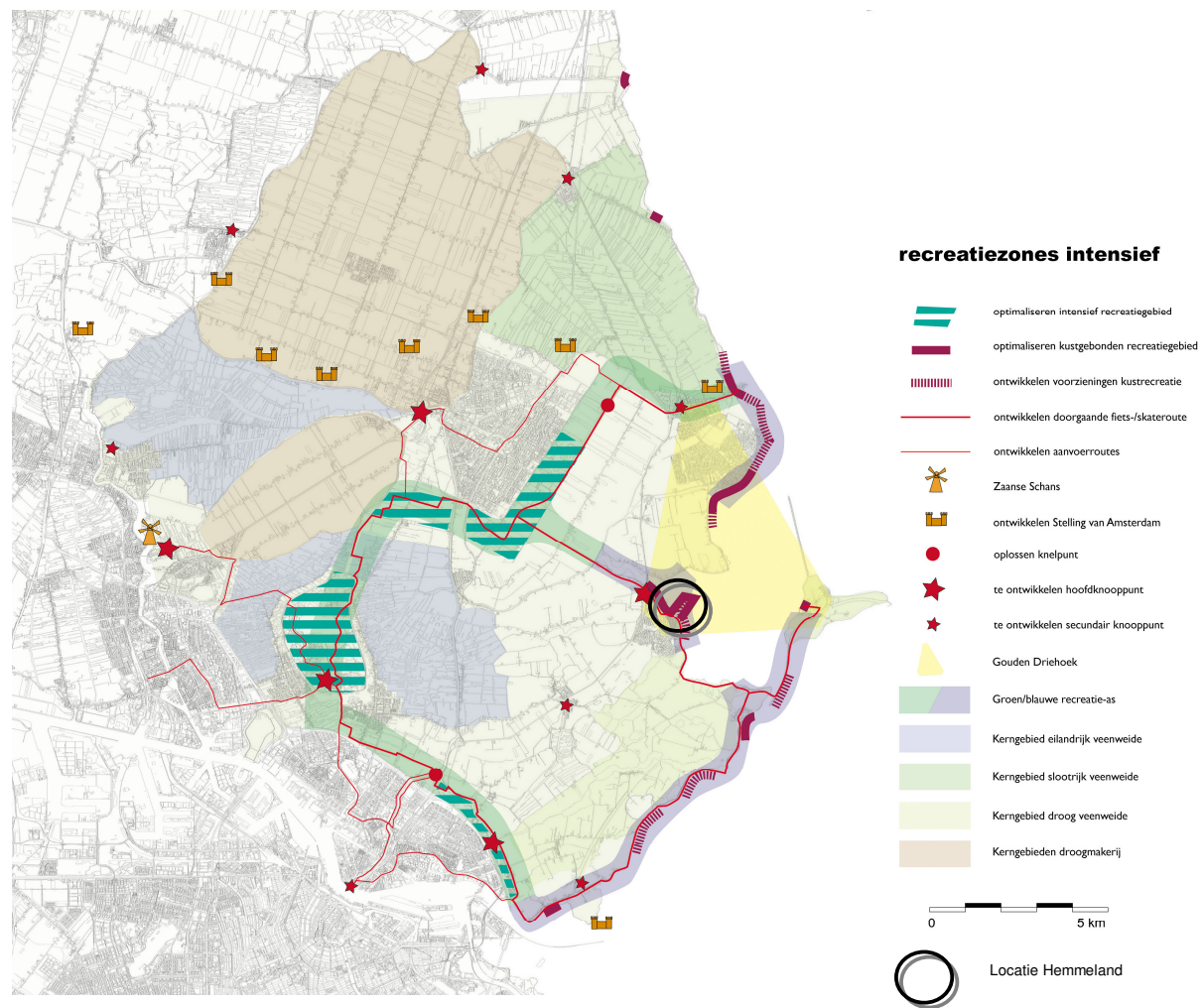
Van Gent Van der Reest, 2002. Beleids- en Bedrijfsplan Hemmeland, rapport fase 1. 30pp + bijlagen.

Van Gent Van der Reest, 2002. Beleids- en Bedrijfsplan Hemmeland, rapport fase 2. 26pp + bijlagen.

VISTA landscape and urban design, 2001. Landschapsvisie Waterland. 40pp. Opgesteld in opdracht van Landschap Waterland

VISTA landscape and urban design, 2002. Recreatieplan Waterland. 36pp. Opgesteld in opdracht van Landschap Waterland

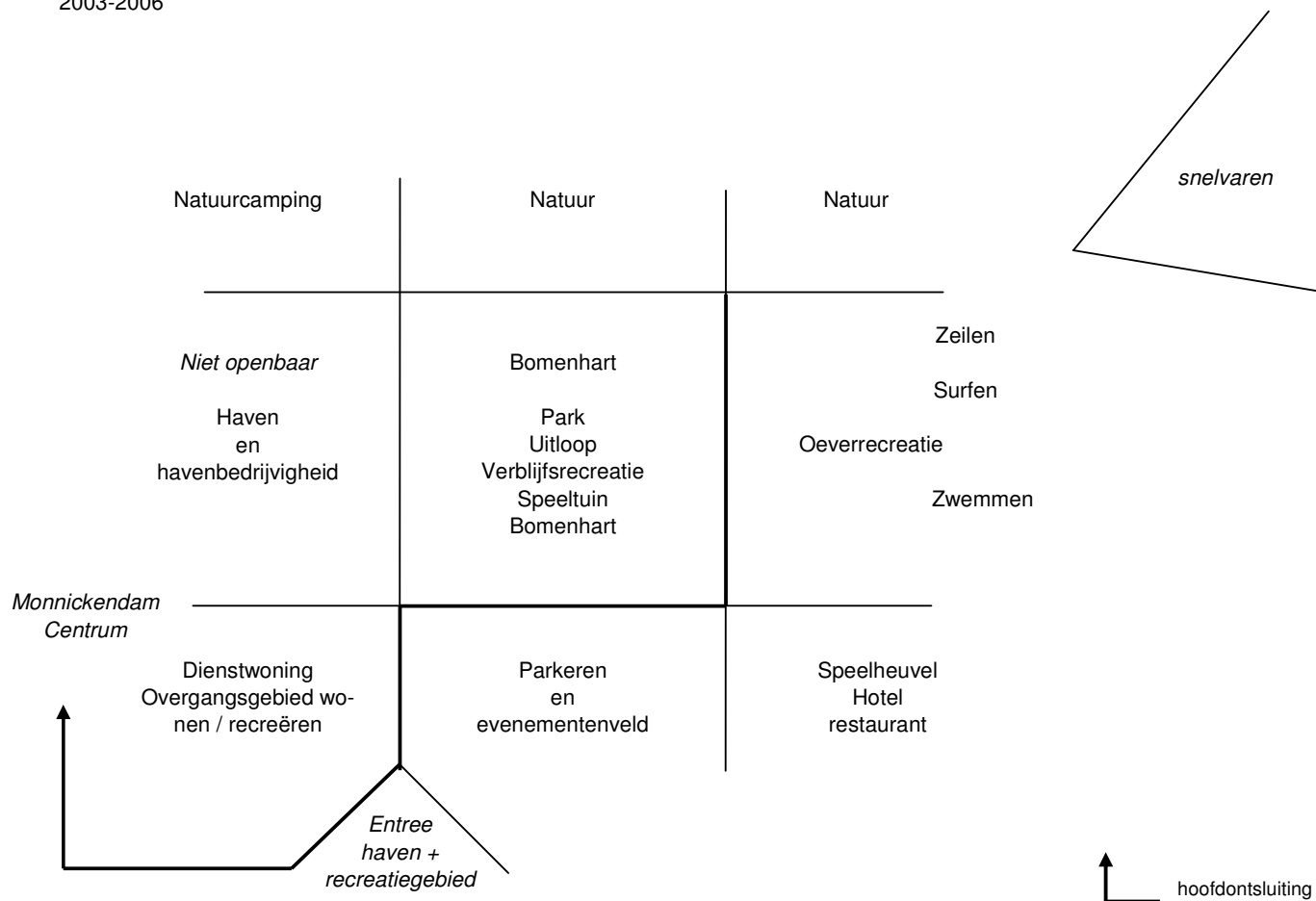
Bijlage I Recreatieve hoofdstructuur intensieve recreatie

Bijlage II Gebiedskaart Hemmeland

Bijlage III Schematische weergave van de voorgestelde zonering van Hemmeland 2003-2006

Bijlage IV Schematische weergave van de voorgestelde toekomstige zonering van Hemmeland

